

על משפחת אומליאניוק- מספרת רינה יוגב, בתה של יונה גרויסר

כאשר התחילו לתפוס ("לצוד") את יהודי העיירה מצ'יוב (כיום לוקוב), משפחת אומליאניוק שגרה ליד מצ'יוב החביאו את דודי (אח אמי) ראובן גרויסר. הוא הוחבא אצלם באורווה במשך 18 חודשים. מלבד שהסתכנו בהחבאת דודי, הם גם שלחו אוכל לסבתי ולשתי בנותיה שהתחבאו אצל גוי אחר. בלילה יבגניה ודימטרי, שני הילדים הגדולים, היו מביאים לדודי אוכל בדלי, כאילו אוכל לסוסים שבאורווה. לאחר מכן הם קישרו בינו לבין הפרטיזנים. כשנגמרה המלחמה חזר ראובן למצ'יוב. הוא מסר במתנה למשפחה שהצילה אותו את בית ההורים. את אולרו הוא נתן לדימטרי למזכרת ונסע לאמריקה.

שתי אחיותיו של ראובן, סימה ושיינדל והאח ברלה, נתפסו והוצאו להורג. כשבועיים לפני סיום המלחמה סבתי שמעה כי ילדיה נרצחו, היא יצאה מהמחבוא ואז רצחו גם אותה. הסבתא קבורה ליד המנזר עם עוד 400 יהודים.

במשך כל חייו דודי היה שולח למשפחת אומליאניוק חבילות וכסף. לאחר מותו אשתו רגינה היתה שולחת עד שגם היא נפטרה.

דודי לא השאיר לנו את כתובת המשפחה שהצילה אותו. שמעתי את סיפור ההצלה בביקוריו בארץ. הוא גם נתן עדות ביד-ושם.

זוג ההורים המצילים הוכרו כ"חסידי אומות עולם" ע"י "יד-ושם". ביקשתי גם עבור הילדים שלהם ונעניתי כי הילדים היו קטנים מדי בזמן המלחמה ואין אפשרות להכיר בהם למרות שהם היו אלו שהסתכנו בהבאת האוכל.

הבן דימטרי קיבל עבור הוריו את ההכרה בטכס חגיגי בשגרירות ישראל בקייב. על פי אנשי "יד ושם", דימטרי ממשיך לשוטט בעיירות אוקראינה ומחפש עוד חסידי עולם.

לא ידעתי מה שמם של הגויים הטובים והיכן הם גרים עד שבהקמת המצבות במצ'יוב נפגשו יוצאי העיירה מהארץ ומארה"ב.

ליד אחת המצבות הבן דימטרי הוציא את האולר שניתן למזכרת, להראותו וסיפר את סיפור הצלתו של דודי. כאשר הזכיר את השם "רובין גרויסר" (ראובן גרויסר) קפצו אנשים מהארץ ואמרו "כן, בארץ חיה אחייניתו של ראובן". וכך החל הקשר החם והרצוף ביני ובין יבגניה, אחותו של דימטרי. אני מרגישה אליה כמו אחות. יבגניה כיום בפנסיה, בעבר היא שימשה כמורה לספרות אוקראינית.

כשנרשמתי לטיול שורשים באוקראינה שנערך בחודש יולי 2007 תיאמנו מראש פגישה עם יבגניה. בני הזוג קיבלו אותנו מאד בלבביות, בחיבוקים ובנשיקות. האירוח היה מאד חגיגי.

מביתה נסענו כולנו יחד למצ'יוב. אספנו בעיירה את מריה רודניצקיה שהיא מורה לאנגלית המספרת לתלמידיה מה קרה ליהודים במקום. היא נתלמידיה מטפחים את המצבות וסביבתם. השארנו למורה את דגל ישראל להראות לתלמידיה.

נסענו לאתרי הקבורה בהם נרצחו היהודים לתפילת "יזכור". יבגניה גם הראתה לי את מקום מגורי סבי וסבתי, המקום בו אמי יונה-ינטה ז"ל נולדה, גדלה וספגה ערכים ציוניים.

נפרדנו בחיבוקים ובחיבה גדולה.

ביקור במצ'יוב 2007.

מימין לשמאל: בתי שרית, יבגניה אומליאנוק, בעלי יעקב, מריה רודניצקיה, ואני רינה.

ירושלים, 18.9.2003
כא' באלול תשס"ג

לכבוד:
גבי רינה יוגב
רח' החשמל 13
קרית אונו 55527

ג. נ.,

הנדון: Omelianiuk family – Ukraine (file 2061)

אנו מאשרים בתודה את קבלת מכתבך מתאריך 17.8.2002.
שלושת הילדים של Stepan & Maria Omelianiuk אכן לא ידעו על כך שהוריהם הוכרו כחסידי אומות העולם עד שנת 1995. באותה שנה Dmitri Omelianiuk, הבן של המצילים, פנה ליד ושם בבקשה להכיר בהוריו המנוחים, אז נודע לו שהם כבר רשומים אצלנו. שנה מאוחר יותר Dmitri קיבל את התעודה והמדליה על שם הוריו בטקס חגיגי שהתקיים בשגרירות ישראל בקייב, בירת אוקראינה.
אין באפשרותנו להעניק תואר חסידי אומות העולם לשלושת הילדים של בני הזוג Omelianiuk בגין גילם הצעיר בתקופת הכיבוש הנאצי. העניין הוסבר ל-Dmitri Omelianiuk במכתב עוד לפני כמה שנים והוא לא העלה את הנושא שוב. מר Dmitri Omelianiuk שומר על קשר קבוע עם המחלקה שלנו: על בסיס התנדבותי האיש נוסע לעיירות וכפרים בהם חיו יהודים לפני המלחמה ומברר, האם היו שם מקרי הצלה. הודות למידע שהעביר אלינו, עוד כמה משפחות אוקראיניות הוכרו כחסידי אומות העולם.

בברכה,

קטיה גוסארוב
מח' חסידי אומות העולם